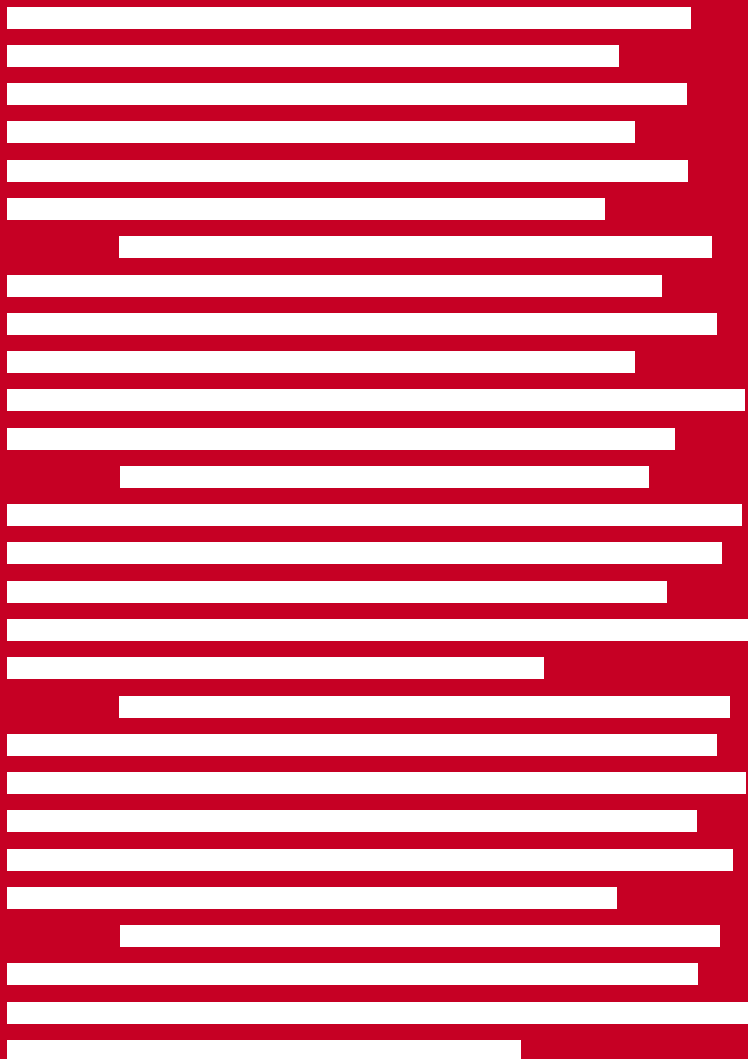

UNGDOMARS TANKAR OCH ERFARENHETER KRING ALKOHOL OCH DROGER I TRAFIKEN

2008 2009 2010 **2011**

UNGDOMARS TANKAR OCH ERFARENHETER KRING ALKOHOL OCH DROGER I TRAFIKEN

2008 2009 2010 **2011**

FÖRORD

Denna novellsamling är en sammanställning av de bästa bidragen från Prata Om Alkohol och Don't drink & drives novelltävling 2010 inom temat Alkohol och droger i trafiken. Novellerna är skrivna av ungdomar i högstadiet och gymnasiet, som med sin berättarglädje och raka språk skapar stor läsvärldhet. Vi önskar att boken ger upphov till reflektion och diskussion. Du kan läsa boken på egen hand, tillsammans med andra eller som diskussionsunderlag i klassrummet.

Vad är Prata Om Alkohol?

Prata Om Alkohol syftar till att förmå ungdomar till att inte dricka alkohol. Satsningen består i huvudsak av ett läromedel för hälsofrämjande arbete i skolan inom alkoholfrågan. Läromedlet kan användas för att skapa en röd tråd i arbetet, men också som ett material att inspireras av och bygga vidare på. Materialet utgår från ungdomars egna förutsättningar, erfarenheter och situation. Den årliga novelltävlingen är en del i skolsatsningen. Prata Om Alkohol initierades 2006 och finansieras av branschorganisationerna Sprit & Vinleverantörsföreningen och Sveriges Bryggerier. Mer information om satsningen hittar du på hemsidan www.prataomalkohol.se.

Vad är Don't drink & drive?

Trafikverket arbetar på flera sätt för en alkohol- och drogfri trafik. I verksamheten Don't drink & drive läggs stor vikt vid att öka ungdomars insikt och engagemang för att förebygga rattfylleri. Arbetet utförs tillsammans med många samarbetsparter.

Målsättning med Don't drink & drive är att ge ungdomar styrka att:

- aldrig köra alkohol- eller drogpåverkade
- vägra åka med en påverkad förare
- hindra andra från att köra påverkade

Läs mer på www.trafikverket.se/ddd.

Stort tack till alla er som deltog i novelltävlingen 2010!

Prata om alkohol och Don't drink & drive

INNEHÅLL

HÖGSTADIENOVELLER

SORGEN FÖRFLYTTAR SIG	7
VI SES I HIMLEN	9
SLUT	13
OM DU VAR HÄR	15
ANTON	17
ALLA HELGONENS DAGAR	21
ETT LÖFTE	25
ETT EKO SOM FÄRGAR SNÖN BLODRÖD	27

GYMNASIENOVELLER

GOD JUL	29
ÄLSKLING, HUR HAR DU DET I HIMLEN?	33
SÅ LITE SOM BEHÖVS	37
EN MANS NÖJE ANNAN MANS SORG	39
SKILLNADEN MELLAN EN DRÖM OCH MARDRÖM ÄR HÅRFIN	43
SORGEN ATT FÖRLORA EN VÄN	47
EN SKUGGA I MÖRKRET	51
ATT ÖVERLEVA	57

VINNARE - HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: ELIN SKOGSBERG

ANSVARIG LÄRARE: ANNICA KARLSÉN

SKOLA: SÖRLIDENSKOLAN, ÖRNSKÖLDSDVIK

KLASS: 9

SORGEN FÖRFLYTTAR SIG

Sorgen förflyttar sig nedåt. Först hamnar den i huvudet, där den blockerar allt annat. Man kan varken tänka, andas eller se. Efter några timmar rör den sig till halsen och man gråter i dagar, kanske veckor. Sen går den ner i hjärtat, där den ivrigt äter upp en inifrån och det gör så ont att man funderar över om hjärtat över huvud taget finns kvar. Till slut lägger den sig till rätta i magen och därifrån försvinner den aldrig. Man förundras lite över att sorgen inte syns, men ändå är så tung och så svart.

Det låg en dimma över lokalen, av alkohol och av rök och av fredagskväll. Jag satt på armstödet av en soffa och försökte hålla mig party – i min glittrande klänning och med plastmuggen i handen hade jag alla förutsättningar. Humöret var inte riktigt på topp, men ingenting lite sprit inte kan lösa. Vi dansade oss iväg i natten och jag kände hur en välbekant värme började sprida sig ända ut i fingertopparna.

Några timmar och x antal plastmuggar senare skrattade jag högst av alla och var övertygad om att natten aldrig skulle ta slut. Det var paljetter, sommar, glädje! i luften. Jag hade slagit mig ihop med ett nytt gäng, bestående av ett tjugotal killar och en Lina lika glad och full som jag. Vi dansade på borden och kramades med alla. Det var en sån där kväll när man får trettio nya bästa vänner, och man känner att livet bara har börjat.

Sen skulle vi på efterfest, och livet tog slut.

Vi var vackrast i världen där vi satt i killarnas knän i baksätet. Alkoholångorna dansade och fyllde oss med lätthet. Någon viskade, något oartikulerat, att han ville ta mig där och då. Jag skulle just till att höja på ögonbrynet och le utmanande när det small.

Vi var så lätta där vi satt – kanske var det därför vi flög så långt. Kanske var det därför Lina flög rakt in i framrutan och bröt nacken. Glassplittret la sig som en hinna av glitter över hennes livlösa kropp.

Jag var den enda som var vid medvetande direkt efter krocken. Jag minns en känsla av paralyserande rädsla och en genomträngande smärta i bröstet. Jag minns att jag såg Linas välmanikyrate hand bland virrvarret av stilla kroppsdelar och blod – jag minns att jag kramade den, för att hon skulle krama tillbaka. Det gjorde hon inte.

På nätterna fylls mitt mörka rum så till den gräns att jag måste kippa efter andan. Tomheten fyller upp mina skrivbordslådor och jag faller in i någon slags trans. Egentligen kände vi inte varandra så väl, jag och Lina. Det är märkligt vilka band man knyter under sommarkvällar där luften är tjock av glädje. Det är märkligt hur ont det gör när banden, som vittnar om ens bästa stunder, slits sönder. Man brukar försöka väcka mig när jag skriker, men jag märker ingenting. Jag hör inte min mammas desperata vädjanden, känner inte hur de ruskar om mig och ser inte oron i deras ögon. Allt jag känner om nätterna, är en död hand i min.

ANDRAPLATS - HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: ALVA BLOMQVIST

ANSVARIG LÄRARE: TOMAS NORDIN

SKOLA: BRÄCKE SKOLA, ÖSTERSUND

KLASS: 8

VI SES I HIMLEN

Min syster och jag tillbringade aldrig tid tillsammans längre. När vi var yngre var vi bästa vänner. Jag kommer ihåg hur vi klev upp tidigt varje morgon under en hel sommar för att visa våra föräldrar att vi var mogna att skaffa en hund. Vi kopplade varsitt gosdjur och gick med dem runt kvarteret, för att bevisa att vi skulle gå med hunden varje dag. Men vi fick aldrig någon hund. Jag kommer inte ihåg varför, jag kommer bara ihåg att Elin och jag tänkte rymma till mormor på grund av det. Vi hade slösat bort ett helt sommarlov av tidiga morgnar, och ändå fick vi ingen hund. Det var en lustig sak med att vara barn, man kunde komma över sådant väldigt fort.

Nu satt vi båda i pappas silvriga Toyota Corolla. Jag satt vid ratten och Elin i passagerarsätet. Elin hade vridit upp musiken så pass högt att hon inte hörde mig när jag irriterat bad henne att vrida ner den till en lämpligare volym. Hennes musiksmak var inte ens särskilt bra. För bara ett par år sedan hade hon alltid lyssnat på samma musik som jag, samma låtar. Jag hade varit hennes idol. Men hon började umgås mer med sina vänner och mindre med mig, så nu lyssnade hon istället på allt möjligt som de flesta tjejer i nian lyssnade på.

»Elin, sänk volymen!« upprepade jag och lyckades dra åt mig hennes uppmärksamhet. Visst skulle jag kunna göra det själv, vrida på knappen och själv justera volymen – men det var hon som vridit upp den och jag kunde inte se någon anledning till varför hon inte kunde vrida ner den också.

»Hur långt är det kvar?« frågade min syster när hon sänkt volymen på popmusiken som nu spelades så pass lågt att den knappt var mer än bakgrundsmusik, oberörd av mina ögonbryn som dragit ihop sig av irritation.

»Jag vet inte« svarade jag, trots att jag visste att det var drygt sju mil kvar..

Vi var på väg hem till pappa för att spendera lovet med honom. Våra föräldrar hade separerat för några år sedan, och pappa hade flyttat norrut. Vi båda bodde kvar hos mamma, ingen hade lust att byta skola och stad.

Elin trummade förstrött med tummarna på luckan till handskfacket framför henne medan hon nickade med huvudet i takt till musiken. Mitt huvud dunkade och blodet pulserade snabbare. Det var baksmällan sedan igår kväll. En fest, inget viktigt, och jag hade råkat dricka en aning för mycket.

»Där ska jag nog bo när jag blir stor« sa Elin och pekade ut genom sitt fönster. Ett gult hus med vita knutar, och en ladugård i samma färger precis bredvid. En allé av björkar fick gården att se ännu större ut än vad det faktiskt var. »Jag ska nog gifta mig med någon rik skådespelare och bo precis så där. Tre barn och tre hundar.«

Hennes försök till en konversation var tappra, men jag var för trött för att orka lägga till något. Hon skötte pratet så bra själv.

»Emil? Tänker du låta bli att prata med mig resten av resan?« frågade hon och viftade med en hand mitt i mitt synfält.

»Sluta med det där!« sa jag högt, vilket fick henne att långsamt dra tillbaka handen. »Jag är bara trött, okej?«

»Du är bakfull. Det är skillnad« muttrade hon, plötsligt inte lika glad.

Att jag hade ett förhållande med alla möjliga sorters alkoholhaltiga drycker var inte någon hemlighet som undgått min lillasyster. Förut hade hon gnällt och tjatat på mig att sluta, men nu verkade hon inte bry sig lika mycket längre. Men, tydligen hade hon lagt märke till att jag varit svajig när jag kom hem igår kväll. Det var inte ens någon mening med att förneka.

»Varför dricker du? Jag fattar inte, vad är poängen?« frågade hon och i ögonvrån kunde jag se hur hon vände blicken mot mig. Men jag svarade inte. Jag hade inget svar.

Är det inte konstigt hur vissa saker kan vara så klara, detaljrika, i huvudet efteråt? Jag tror inte att jag minns något så bra som jag minns just den dagen, trots att det var den dag jag minst av alla dagar vill komma ihåg. Varena detalj sitter kvar i mitt huvud. Inrstat, för alltid.

Vi hade bara en halvtimme kvar, och skogen började glesna. Ovanför trädtopparna hade himlen färgats rosa. Lika rosa som den sockervadd vi alltid åt när vi var på Grönalund varje sommar när mamma och pappa fortfarande varit gifta. Elin hade sjunkit ihop i sätet. Jag visste inte om hon sov, eller bara ville få det att verka som så för att slippa prata. Jag hade ingenting emot tystnaden mellan oss, men Elin hade en tendens att alltid vilja fylla tystnad med tomt prat. Jag sträckte ut armen för att vrida av musiken helt. Huvudet kändes bättre när basen tystnade, men jag kunde fortfarande inte riktigt koncentrera mig helt på något annat än huvudvärken. Jag höjde en hand för att massera tinningen. Det brukade funka, men inte just nu. Min blick sökte sig mot min lillasyster i sätet bredvid. Jag var en lycklig storebror, som hade henne.

Ett dovt tutande fick mig att plötsligt se upp för att märka att en röd Saab var på väg mot oss. Nej, vi var på väg mot den, och vi avverkade metrarna mellan bilarna kusligt snabbt. Jag hade av misstag kört av på fel sida av vägen, och Saabens förare hade inte lagt märke till oss. Jag vred frenetiskt på ratten, för att komma i rätt fil, men jag visste att jag inte skulle hinna innan krocken kom.

Innan jag knep ihop ögonen i ren förtvivlan såg jag hur Elin lyfte huvudet för att se vad som pågick. Hon hade inte sovit, bara låtsas, och ljudet av tutan hade fått henne att oroligt se upp. Alla ljud förstörades men högst av allt hörde jag mitt eget dunkade hjärta. Solnedgångens färger tycktes få vår vindruta att explodera i samma ögonblick som bilarnas nosar slogs ihop. I ett par sekunder, tiden mellan lugnet och den absoluta tomheten, tyckte jag att det var det värsta ljud jag någonsin hört, tills allt tystnade och blev mörkt.

Det första jag såg när jag vaknade igen var det vita taket ovanför sängen där jag låg. Först trodde jag att allt bara varit något mitt huvud hittat på, något jag drömt, tills jag vred på huvudet och fick se mammans rödgråna ögon stirra tillbaka på mig. Hon klämde fram ett svagt leende, glad åt att se mig vaken.

»Har du ont?« frågade hon med sprucken röst.

»Var är hon? Var är Elin?« frågade jag och gjorde ett försök att sätta mig upp, men mitt huvud protesterade.

»Har du ont?« upprepade mamma igen, med gäll röst och ögonen blanka av tårar.

Jag kände hur mitt ansikte spändes när jag fångade hennes blick.

»Mamma, var är Elin?« frågade jag sakt, med den lugnaste röst

jag kunde förmå mig till att använda.

Hon skakade på huvudet då några tårar trängde sig ut ur hennes ögon, och för ett par sekunder glömde jag bort hur man gör när man andas. Jag kände min mamma, jag kunde läsa henne som en öppen bok. Och jag kunde se det på henne nu, jag kunde se det på hennes ihopsjunkna axlar och hennes darrande händer. Jag kunde se det på henne innan hon sa det jag minst av allt ville höra.

»Elin... klarade sig inte«

Mitt hjärta tycktes stanna för en sekund, innan det började pumpa snabbare än någonsin. Här låg jag, i en sjukhussäng, så gott som oskadd, men min lillasyster hade inte klarat sig. Och det var mitt fel. »Doktorn sa att du kommer att skrivas ut om några timmar« snyftade mamma, men jag brydde mig inte. Jag brydde mig verkligen inte om när jag skulle komma därifrån – för min syster skulle inte följa med mig.

Pappa kom in i rummet, röd om ögonen och käkarna spända. I hans famn låg en svart hundvalp, med stora ögon som stirrade på mig. Jag öppnade munnen, men inget kom ut. En hund. Den hund som jag och Elin kämpat så hårt för. Någon på pappas jobb hade fått en kull valpar, och mamma och pappa hade gemensamt sparat ihop pengar nog för att köpa en åt Elin och mig.

Det var vår hund.

Tanken på hur Elin skulle ha reagerat gjorde mig glad längst inne i hjärtat, men Elin var inte här. Hon skulle aldrig få någon hund.

TREDJEPLATS - HÖGSTADIET

FÖRFATTARE: MAGDALENA KYRÖ

ANSVARIG LÄRARE: KATARINA TUNESKOG

SKOLA: KUNGSHÖGSSKOLAN, LJUNGBY

KLASS: 91A

SLUT

Mona kommer aldrig kunna sova igen. Hon kommer aldrig kunna sluta ögonen och försvinna bort från verkligheten ett tag för att senare vakna utvilad full av kraft och ny energi. Mona kommer aldrig kunna sitta i en bil igen. Hon kommer aldrig kunna sjunga, kommer aldrig kunna lyssna på Beachboys *Surfing in the USA*, hon kommer aldrig orka bära blå dunjacka med röda små korsstygnshjärtan på, eller smörja in sina läppar med hallonsmakande lypsyl.

Mona kommer aldrig, aldrig kunna äta fransk baguette igen.

För verkligheten lämnar henne inte. Verkligheten tränger sig på med minnen, bilder, ljud... Konstant.

Hon minns att det hade varit sol hela dagen. Kallt och soligt. Som det ska vara i januari. Hon minns Vanjas frostiga ögonfransar och

– Vrid upp värmen, det är ju iskallt här inne!

Hur hon skrattat när Mona förklarat att den uråldriga Saaben faktiskt inte är något vidare när det gäller värme, och backat ut från garageuppfarten med gnisslande bakhjul. Mona minns den pirrande men lugnande känslan i kroppen från vinet de delat på innan de bestämt sig för att åka.

Minns hur Vanjas ögon liksom blivit lysande och lite busiga när Mona tvekade vid ratten. Vin. Köra?

– Det är ju bara några hundra meter!

Hur hennes egen oro släppt på bara några sekunder så fort de kommit ut på vägen. Släppt och förvandlats till en äventyrlig själv-säkerhet. En sprudlande frihetskänsla.

Mona minns spontanstoppet vid gatuköket. Vanjas snabba steg tillbaka till bilen med två franska baguetter i handen. Fnittret mellan tuggorna, i försöken att sjunga med i *Surfing in the USA*. Dressingen i mungipan.

– Läppglanset förstörs!

Hallonlypsyl fram.

– Vad hade jag gjort utan dig?

– Ingenting.

Mona minns nålen som stuckit till hennes arm när Vanja lite fumligt men med koncentrerad blick sytt fast två små röda hjärtan i den blå dunjackan.

– För att vi alltid ska finnas för varandra. Du och jag.

Så sa hon. Och skrattade åt sin egen galenskap och påhittighet.

När de kört ut på vägen igen hade mörkret lagt sig, och gatlysen var tända.

Sen vill inte Mona minnas mer. Det gör för ont. Strålkastarna på harens bruna päls. Tutan från lastbilen. Det tjutande öronbedövande dånet. Vanjas arm på Monas.

Och så smällen. Och sen mörkret. Slut. Smärtan i bröstet.

Och Mona kommer aldrig kunna sova igen.

Imorgon är det förhör. Hon vrider på sig i sängen. Vill inte.

Vad är det för mening? Det enda hon vill är att säga förlåt.

Förlåt. Förlåt. Förlåt. Det är inte rättvist att hon ligger här i sin säng medan Vanja är borta.

Inte alls.

Mona ser ut på stjärnhimlen. Klockan är tjugo i tre.

– Förlåt, viskar hon.

Men det är försent. Alldeles försent.

FÖRFATTARE: ANONYM

ANSVARIG LÄRARE: LINDA BJÖRKQVIST

SKOLA: CARLHÖJDSSKOLAN, UMEÅ

KLASS: 9 A

OM DU VAR HÄR

Det finns så många saker som jag vill säga till dig, saker som du aldrig kommer att höra. Trots att du kanske aldrig kommer att få veta vad jag har att säga vill jag skriva ner det så att jag kan berätta det för dig om vi ses igen.

Pappa, jag saknar dig så fruktansvärt mycket ibland. Även om ibland är väldigt sällan. Det finns inte många saker som jag kommer att sakna med dig. Jag vill förtränga nästan allt, jag vill att minnena från de senaste åren av mitt liv ska raderas. Jag vill att någon ska trycka på knappen som spolar tillbaka allt så att jag kan börja om från början, men det går inte. Jag kommer aldrig att glömma den du blev när du drack. Du blev ond pappa, ett monster som drog ner mig i mörker. I ärlighetens namn så blev du ett svin pappa, ett apluktande jävla svin och det är ditt eget fel att det är så jag kommer att minnas dig för resten av livet. Förlåt, men så är det. Nu gjorde jag det igen, jag bad om ursäkt för ett fel som är ditt. Under alla de år som alkoholen var en del av ditt liv fick du mig att be om ursäkt för allt dåligt som du gjorde, du fick mig att tro att allt var mitt fel. Du fick mig att tro att jag förtjänade den behandlingen som du gav mig trots att jag inte gjorde det. Du är den som är skyldig mig ursäkter, inte tvärtom. Hur tror du att jag kände mig? Varje dag efter skolan var det bråk och varje kväll fick jag stryk. Varje helg fick jag torka spyor och städa upp efter fester. Jag tjänade dig som en slav och du satt där på din tron med en piska och skrek att jag aldrig kan göra någonting rätt. Att jag inte duger och att jag aldrig kommer att gör det heller. Alkoholen fick dig att bli min värsta mardröm.

Till en början kunde jag förstå varför du drack, du ville gömma dig för verkligheten. Du ville glömma bort om bara för en sekund att du hade blivit lämnad ensam att uppfostra ett barn och att den som du trodde att du kunde lita på hade lämnat dig för en annan. Jag kunde förstå dig, du var inte den enda som hade blivit lämnad. Vi led båda två men det som skiljde våra sorger åt var hur vi hanterade den. Jag

vände mig till vänner och du till alkoholen. Till en början var du full en gång i månaden, sedan varje helg. Under det sista året var du full varje dag. Verkligheten hann ikapp dig och de enstaka festerna blev till din vardag. Du var full så ofta att jag inte längre kunde minnas hur du brukade vara när du var nykter. Försökte du någonsin att sluta eller hade du bara gett upp om allt? Var låtsasverkligheten för lockade? Jag kan inte förstå hur du kunde välja alkoholen över mig. Om du bara hade lyssnat på mig. Om du bara hade försökt att sluta när du hade chansen, innan allt gick för långt.

Trots att jag inte kommer att sakna den du hade blivit så fanns det en sak med dig som jag kommer att minnas som något bra. Hur dåligt allting än var bröt du aldrig det löfte du gav mig. Minns du det? Minns du hur du lovade att du aldrig skulle köra bil med alkohol i blodet? Det beundrar jag dig för. Hur alkoholpåverkad du än var satte du dig aldrig bakom ratten. Därför kommer jag alltid att tycka att sättet som du dog på var så fruktansvärt orättvist. Överkörd av en rattfyllerist. Hur många gånger du hade lovat mig spelade ingen roll, någon annan hade brutit sitt löfte. Han var min pappa. Min älskade pappa. Även om han bara var det ibland och ibland var väldigt sällan.

FÖRFATTARE: ANONYM
ANSVARIG LÄRARE: STAFFAN GREEN
SKOLA: BÄCKASKOLAN, GNOSJÖ
KLASS: 8 D

ANTON

Om det var en dröm skulle jag kunna glömma allt när jag vaknar. Om det var en film behövde jag bara byta roll med någon annan. Men när det gäller verkligheten kan jag inte göra något motstånd, utan bara stå still och låta det som ska hända få hända. Smärtan, sorgen och ångesten är obeskrivliga. Mina sår läker med tiden, men försvinner aldrig helt. Men spåren efter Anton kommer varken blekna eller försvinna, aldrig.

Vi hade precis tagit studenten. Alla var så glada och nöjda, speciellt Anton som skulle gå på läkarprogrammet efter gymnasiet. Anton hade den ljusaste framtiden en kille kunde ha och han var dessutom bland de bästa på skolan. Typiskt mig som måste gå om hela skiten. Men jag är ändå glad för Antons skull. Han var den bästa vännen man kunde ha och det var bara med honom jag kunde vara mig själv, han accepterade helt enkelt mig som den jag var. Vi hade varit bra vänner sen länge, sedan vi hade blöjorna på oss.

Min klass skulle ordna en fest vid midnatt för att fira att vi hade tagit studenten. Jag bad Anton att hänga med mig till festen. Jag förklarade för honom att han inte behövde dricka om han inte ville.

Han tackade ja till slut, men tvekade mycket eftersom han hatade alkohol och droger.

Den kvällen var här, den kvällen då Anton svor högt, den kvällen då allt blev svart, den värsta kvällen av alla de kvällar jag varit med om, den kvällen jag helst av allt skulle vilja glömma...

Anton och jag hade precis kommit in i lokalen där mina polare hade sin fest. Det var alldeles proppfullt med ungdomar. Den dunkande musiken hördes redan utanför dörren. Det luktade rök och sprit över hela rummet. De rökte så mycket så att de var tvungna att tejpa fast en pappersbit på larmet så att det inte skulle gå. De drack och dansade, allt var

vilt och stökigt, som det brukade. Anton såg sig förvirrat omkring och till slut satte han sig i ett hörn. Jag hämtade snabbt en burk öl och satte mig bredvid honom. Vi pratade rent allmänt men han gillade inte festen, det märktes. Jag hann bara dricka tre-fyra burkar öl innan Anton ville hem. Några brudar hann jag inte med, men jag fick alkoholen vilket betydde mer så jag var nöjd ändå. Anton och jag vandrade sakta ner mot parkeringen där jag hade min mörkblå Audi parkerad.

Jag låste upp bilen utan att ha en aning om att jag just låste upp öppningen till döden.

– Du kan inte köra nu, du har ju druckit en massa, upplyste Anton mig om.

– Det går ingen buss den här tiden och du har inget körkort, påminde jag med kall röst.

– Jag kan ringa mina föräldrar och fråga om de kan hämta oss, föreslog Anton.

– Vet du hur mycket klockan är? Seriöst, jag kan köra. Jag är bara lite trött, men jag är inte full, det ser du ju själv, påpekade jag irriterat och öppnade dörren till bilen och klev in.

Anton stod kvar och tittade på mig länge med en konstig tvivlande blick.

– Litar du inte på mig? In i bilen nu för helvete, jag fryser ihjäl snart, sa jag klagande.

Anton lydde mig. Jag körde utan att veta om att vi sekund för sekund kom närmare döden.

– Nå, festen den gick åt helvete eller hur? undrade jag och tittade snabbt på Anton.

– Inte precis lyckad. Jag hatar droger och alkohol, och det har jag sagt tusen gånger tidigare. Hoppas du slutar någon dag, du skadar din kropp så otroligt mycket, förklarade Anton utan att vända sig om. Han bara kikade ut genom fönstret och sa något mer som jag inte kunde höra.

– Mmm, mumlade jag tyst tillbaka utan att kolla på honom. Jag bara fortsatte köra.

Jag körde en bra bit till, tills jag kände mig lite yr. Hela världen blev suddigare och jag visste inte hur jag körde. Jag kunde knappt se linjerna, det enda jag såg var ett svagt ljus som antagligen var lyktorna på vägen.

– Stanna! Mår du bra? Vad har hänt? Sluta köra så! skrek Anton oroligt och tittade på mig.

– Jag hör dig. Allt är så suddigt. Jag ser inte vägen så bra, mumlade jag berusad.

– STANNA! Vi är vid korsningen nu och du kör på fel sida! Vill du dö eller? Bromsa för fan! Bromsa! vrålade Anton högt och skakade mig. Han var rädd, livrädd.

Jag bromsade men det var försent. Bilen som kom från andra sidan av korsningen dök upp från ingenstans. Innan någon av oss hann tänka, körde den andra bilen på oss, just precis där Anton satt. Vår bil var inte längre stående, utan blev liggande på den kalla marken. Allt blev helt mörkt som en natt mitt i december.

Jag vaknade nästa morgon av att mitt huvud värkte. Allt snurrade fortfarande. Jag såg mig omkring och försökte minnas vad som hänt.

Rummet luktade sjukhus, jag avskydde den lukten. Det tog en stund för mig att minnas allt som hade hänt. Och då dök Anton upp i mina tankar. Jag blev riktigt oroligt. Jag försökte resa på mig men det gick bara inte.

Min kropp låg där helt stel. Jag hade en konstig känsla. Något måste ha hänt med mina ben. Jag skrek till, riktigt högt. En läkare kom för att se vad som stod på. Han förklarade för mig att jag var förlamad. Jag trodde att jag skulle svimma den sekunden. Mina tårar föll sakta ner, varenda tår hade sitt eget värde. Sedan kom Anton upp i mina tankar igen. Anton då? Det var det enda jag kunde säga just den stunden. Jag frågade läkaren, men fick inget svar. Plötsligt kom Antons mamma och syster in i rummet. Antons mamma såg på mig, hon såg ner på mig. Hon talade om för mig vilken jävla idiot jag var och att Anton var död samtidigt som hon storgrät. Antons lilla syster som var med bara stirrade på mig samtidigt som hon kramade sin mamma. Jag kunde känna det djupa hatet och sorgen i hennes ögon. Min smärta ökade som högst på bara några snabba sekunder. Det gjorde så ont så att jag började skrika och gråta samtidigt. Jag skrek och skrek, jag kunde helt enkelt inte kontrollera mig själv. Jag fick en spruta som gjorde mig lugnare och jag somnade till slut. Trots i drömmen kunde jag inte släppa det otäcka som hänt. Även i drömmen kunde jag känna den oändliga smärtan. Det kändes som om det vore koloxid jag andades in.

Det har gått tre år sedan Anton dog men jag minns den dagen lika väl som om det hände igår. Jag har blivit en annan människa, jag har blivit mer mogen och tänker på ett annat sätt. Jag har skaffat ett jobb. I jobbet åker jag till olika platser och pratar om ANT. Det känns bra nu när jag kan göra något för ungdomar i samhället. Tidigare kände jag mig värdelös. Jag hade dödat min vän, folk hatade mig och jag var förlamad. Jag hade det svårt de första månaderna, då kom verkligen de där självmordstankarna upp. Fast nej, jag får inte dö. Om jag dör, då har Anton dött i onödan. Jag måste leva och hjälpa folk. Få folk att förstå så som Anton fick mig att förstå. Tala om för folk hur farligt det är.

Att alkohol och droger inte bara förstör ditt liv utan också andra människors liv i din omgivning. Alkohol och ungdomar hör inte ihop och absolut aldrig alkohol i trafiken. Välj inte den vägen jag valde för bara någon sekund och sedan behöva ångra det resten av livet. Om Anton någonstans därute skulle höra min ord jag sa idag är jag säker på att han kommer le ett brett leende, hålla med och heja på mig. Jag ska leva mitt liv och göra varenda sekund värdefull. Jag lovar dig Anton.

FÖRFATTARE: ANNA DRAPINSKA
ANSVARIG LÄRARE: LISA AULIN
SKOLA: ENSKILDA GYMNASIET, STOCKHOLM
KLASS: 8 A

ALLA HELGONENS DAGAR

ALLA HELGONS DAG 2010

Framför mig finns en kall grav som jag ställer ett ljus vid sidan av. Endast denna lilla uppgift är svår för mig. För, när man är i rullstol begränsas ens förmågor kraftigt och man är ständigt i nöd av andra. Till höger om mig finns två gravar till. Där ligger de som återförenats med jorden orättvist tidigt. Mina bästa vänner som var som mina egna stjärnor i den mörka natten. Mina helgon. Alla bortgångna under en och samma dag. Alla helgons dag. Om rättvisan fanns skulle jag också ligga här. Men för mig finns ingen rättvisa.

Jag överlevde.

Från det som jag har lärt mig vet jag att det endast finns våghalsiga gärningar efter bara några shots. Och sedan döden som visar oss hur snabbt den kan ta våra sista andetag. För mig är döden inte den värsta. Det är inte den som får mig att svikta och brista. Den ger mig inte sömnlösa nätter eller kvalfulla mardrömmar. Det är skulden.

Här i den oändliga kyrkogården är jag omringad av minnen, fångad i det förflutna när de svepande gyllene löven börjar sakta ändras till kristallklara snöflingor och jag förs tillbaka i tiden.

ETT ÅR TIDIGARE

HALLOWEEN. 31 OKTOBER 2009

Så fort vi kom in möttes vi av en bekant lukt av alkohol. Festen var redan i full gång och överallt låg tomma flaskor och burkar. Kaniner, häxor och vampyrer dansade med i rytmen från den dånande musiken och röken från cigaretterna låg som en dimma över oss. I bakgrunden hördes skratt och ljudet av krossat glas.

Klockan slog 03.00 och festens sista deltagare började långsamt göra sin väg hemåt. Det var Sofies tur att köra så hon hade hållit sig

förhållandevis nykter ända fram tills suptävlingen blev anordnad. Nu stod hon lutat mot en vägg, kämpandes mot sömnlösheten som gnagde på oss alla. Erik och Lina var inte i bättre skick själva och nu var alla tomma blickar vända mot mig. Jag visste att det till slut skulle bli jag som skulle få sätta mig i det slitna förarsätet. Jag hade inte ens druckit en tiondel av vad Sofie hållt i sig så jag tvekade bara en sekund innan jag tog bilnycklarna ur hennes handväska och började gå mot bilen.

En vilsen flinga av snö dansade framför mig och jag sträckte min hand efter den, men som den snuddade vid min handflata möttes jag av minnen som jag helst hade velat glömma.

1 NOVEMBER 2009, ALLA HELGONS DAG

Jag hörde sirenerna som ett svagt och dämpat ljud medan jag desperat försökte förstå vad som hade hänt. Min blick for över omgivningen och tiden stod stilla som om den aldrig funnits. Regnet slog oss som grus kastat av en jätte men trots det följde mina ögon varanda droppe tills den ramlade ner på den blodfläckade snön. Med vartenda andetag spreds smärtan genom min kropp och det tog ett tag innan jag la märke till att jag inte längre kände mina ben. Som i en film spelades gårdagens scener och påminde mig än en gång om hur allt började innan mina ögonlock stängdes och världen försvann.

ALLA HELGONS DAG 2010

Jag minns hur meningslöst allting kändes efter den dagen när jag insåg att sjukhussängarna bredvid mig var tomma och salen ekade av tystnad. Jag hade dödat mina bästa vänner... Men just då hade jag inte känt något utan mest varit bedövd av smärtstillande- och sömnmedel. Efter en långtidsrehabilitering, flera familjebesök och psykologhjälp kunde jag lämna sjukhuset. Sedan kom polisutredningen följt av rättegången. Enligt domstolen fick jag inget straff eftersom jag var minderårig. Men jag blev inte fri, jag blev dömd på livstid av ödet...

IDAG

Jag vaknar med ett ryck och känner tårarna långsamt rinna ner för mina kinder. Varför hade jag gråtit? Det hade varit en dröm. Halv-vaken ser jag upp i taket och kan inte bli kvitt känslan av att det

finns något som jag har glömt, något som mitt undermedvetna försöker dölja. Jag ser bort till min kalender och piggnar genast till när jag ser vilket datum det är. Sofies födelsedag! Jag ropar glatt på mina föräldrar som kommer snabbt springande in. Jag är så glad att jag nästan spricker när jag börjar rabbla upp olika förslag på presenter. Jag förväntar mig entusiastiska ansikten och massor av idéer men allt som sekunderna går uppstår en obekvämt tystnad. Jag får inga glada leenden till svar, endast oroliga blickar och ögon fyllda av sorg. Det är nästan så att man tror att det är någon som har dött. Och det är nu som jag minns allt. Det var inte en dröm.

FÖRFATTARE: RAPHAELLE SISASK
ANSVARIG LÄRARE: LINDA BJÖRKQVIST
SKOLA: CARLHÖJDSSKOLAN, UMEÅ
KLASS: 9 A

ETT LÖFTE

Där stod jag, vid brons kant och höll ett fast grepp om räcket. Jag blundade och kände den iskalla vinden smeka min frusna kind. Jag var skräckslagen. För blott en minut sedan var jag säker på att min tid var inne, att jag inte ville leva i denna grymma värld längre, men det ändrades så fort. Behovet av att känna närhet, att bli omfamnad och omtyckt hade gått före allt annat i mitt liv. Nu insåg jag att det inte var värt att dö för.

Jag tryckte mig så långt bort från kanten som möjligt och tog några djupa andetag. Hjärtat slog så hårt att det kändes som om bröstkorgen skulle spricka.

Det slog mig hur självisk jag var som bara tänkte på mig själv när det fanns människor i denna värld med betydligt fler problem än jag. Min hopplösa mamma som aldrig visade det men som jag visste brydde sig om mig. Hon skulle aldrig överleva min bortgång.

Jag såg mig omkring. Gatlyktorna lyste upp snöflingorna som svävade ner från den svarta, stjärnfulla himlen. Det var inte en enda människa utomhus. Inga nyfikna åskådare som skulle ha ringt polisen och orsakat en massa dramatik. Jag klättrade tillbaka över räcket och sprang iväg från bron. Min tid var inte inne. Jag hade bestämt mig för att leva livet fullt ut. Det kändes som om jag var pånyttfödd, som att all min ångest hade blåst bort med den ilande vinden.

Medan jag gick hem kände jag hur en känsla av lättnad och lycka spred sig inom mig. Jag var så distraherad av denna ovanliga känsla att jag inte lade märke till det starka billjus som kom mot i flygande fart.

Allt hände så fort. Efter bara några sekunder var världen helt plötsligt kolsvart. Jag kände ingenting, jag såg ingenting, jag var ingenting.

Motorn gav ifrån sig ett skrikande ljud när bilen tvärbromsade. Jag

lutade mig fram och lade pannan mot ratten för att kunna andas ordentligt. Huvudet värkte och magen knöt sig inom mig. Jag var så redlöst full att jag trodde jag skulle svimma.

Jag öppnade långsamt bildörren. Allt omkring mig svajade fram och tillbaka som om jag satt på en liten båt mitt i havet. Det enda som hördes var mina stora kängor som jag släpade längs med marken. Där, på den halkiga vägen låg människan som aldrig skulle få se dagsljuset igen. Personen som jag hade mördat. Jag kunde inte tro mina ögon. Det fanns ingen väg ut nu, ingen som kunde spola tillbaka tiden och få mig att glömma detta missöde. Mina ben vek sig, ögonen fylldes med tårar av sorg och skräck. All den kraft jag hade kvar inom mig flög iväg, ut i den mörka världen.

Trots att människans kropp var aldeles blodig och förstörd böjde jag mig ner och kramade om människan. Jag viskade;

– Jag ska aldrig mer dricka. Det lovar jag.

Snön föll och bildade ett vitt täcke över oss. Hela världen tystnade.

FÖRFATTARE: CECILIA LARSSON

ANSVARIG LÄRARE: SUSANNE GREES

SKOLA: INTERNATIONELLA ENGELSKA SKOLAN, GÄVLE

KLASS: 9 C

ETT EKO SOM FÄRGAR SNÖN BLODRÖD

»Hon är död«

Orden ekar i min skalle, trots att det var mer än ett år sedan de sades högt. Kanske ekar orden för att rädslan att försvinna och glömma finns eller kanske bara för att jag de första månaderna viskade dessa ord så ofta jag kunde. Inte så högt så att någon annan hörde utan mest för mig själv, som en tyst, tyst viskning till mitt inre. Som om mina läppar rördes fast utan ljud som om orden inte fick lämna min mun, som om bara jag kunde klara av att höra dom. Kanske hade de fastnat där som eko. Kanske för att när jag uttalar dessa ord så växer inte hatet till sig för starkt, utan jag kan fortfarande kontrollera det. Det borde nog vara tvärtom, att orden gör mig argare, men jag tror de håller mig lugn. Lugn och kontrollerad.

Att säga orden hjälper mig förstå, du är borta och du kommer alltid att vara det, hur arg jag än är. Fast det känns skönt att vara arg på någon, att kunna lägga skulden på någon. Att veta att det inte var mitt fel och framförallt att det inte var ditt fel. Utan att det var hans fel, alkoholens fel, inte mitt eller ditt.

Det var han som körde bilen den natten i november, det var hans fel. Ingen tänkte klart, framförallt inte han. Du var fylld av lycka och kärlek, han var bara fylld med alkohol. Full och oansvarig, okapabel till att köra bil, speciellt inte en mörk och molnig natt. Numera är han bara fylld med skuld och oro, skuld för det liv han tog och oro för att aldrig få ro.

Jag kommer ihåg dina skratt och ditt skrik. Jag vet exakt hur allting gick till. Scenen har fastnat på min näthinna och jag kan spela upp det hur ofta jag vill. Fast jag gör aldrig det, jag bara lyssnar efter dina skratt, för dom har jag lagt undan långt bak i mitt huvud. Dina skratt gör mig lycklig, åtminstone för en stund. Ditt leende brukade också göra mig lycklig, men det börjar blekna bort nu så som solen bleker allt till vitt, så bleker min saknad bort ditt leende. Vissa saker vill jag

ska blekas bort, men dom förstärks bara ju mer tiden går.

När du låg där på marken några meter framför mig, just den delen vill jag ska blekas bort. I alla fall lite grann, jag vill inte minnas var-
enda liten detalj. Som att klockan var 00.57 tiden du dog, som att
din hand fortfarande höll i halsbandet du fått eller som att snön
färgades mörkt av ditt blod. Såna saker vill jag inte minnas. Men
jag är glad att jag minns vad ambulansmannen sa. »Hon är död«. För
just de orden håller mig lugn och gör så att jag lever, både för
dig och mig. För jag är glad att dessa ord ekar i mitt huvud, om och
om igen.

VINNARE - GYMNASIET

FÖRFATTARE: FREDRIK LUNDIN
ANSVARIG LÄRARE: DAVID HAJTOWITZ
SKOLA: HULEBÄCKSGYMNASIET, HÄRRYDA
KLASS: IT/MEDIA 3C

GOD JUL

Julgranen är pyntad med samma kopiösa mängder kulor som alla
andra gånger. Röda kulor, vinröda och ömtåliga kulor. En röd duk
pryder bordet, precis som alla andra gånger. Han har den röda slip-
sen på sig, hon har sin röda klänning, ett medvetet val, precis som
alla andra gånger. Utanför faller snön som i en sagobok, när den
fallit till marken ligger den orörd, oskyldig, lika omedvetet vit som
alla andra gånger.

Innanför springer tvillingarna omkring, ovetande och rastlösa i vän-
tan på en illusion. Det är hans och hennes tvillingar, klädda i rött.
På tv:n målas schackbräden med schackrutig färg. I köket står tvil-
lingarnas farmor, iklädd förkläde utan röd färg, stressad för att få
ihop allt i tid. Hans och hennes familj är alltid de som är i tid. Hans
systers familj kom alltid senare.

Utanför ligger snön fortfarande stilla, inte nedtrampad av varken
människor eller djur, inga fläckar alls, precis som vanligt.

Innanför hälsar han på sin syster som om hon vore en främling.
Tomma blickar och tomma ord växlas och avtar sedan i brist på
ämnen. Så har det inte alltid varit. Han gillar sin syster, han älskar
henne. Det som stör honom är hennes make, han har förstört deras
relation. Mot sin systers man slänger han bara ett falskt leende. Som
svar får han en fråga på hur han mår, vilket han besvarar med »Bra,
själv?«. Ett obehag fyller honom, en irriterande känsla, något som
vanligtvis skulle kunna viftas bort med handen, men denna gången
stannar det kvar.

Hon märker det, precis som vanligt. Samma känsla som hos honom
blir obehag blir hos henne besvikelse. Hon försöker, hon försöker

verkligen, varför kan han aldrig försöka? Varför kan han aldrig försöka spela glad?

Utanför slutar det snöa.

Innanför dukas maten fram på den röda duken. Sprit fylls upp i alla glas, genomskinlig och klar. »Jättegott!« säger hon, instämmande toner kan höras som i en kör runt om vid matbordet. Men han säger inget, hans ögon fästs inte på sin syster som han älskar, hans ögon stannar inte upp vid sin frus underbara ögon. Hans blick riktar neråt. Hans fingrar håller inte sin frus hand under bordet. Hans fingrar greppar glaset. Han sveper det. Det bränner, han ryser. Ännu ett glas hålls upp.

Utanför tjuter vinden. Blåsten får snön att dansa i form av virvlar längs med marken, oroliga virvlar.

Innanför springer tvillingarna rastlöst omkring. Deras röda strumpor glider över parkettgolvet medans de rundar det stora bordet. Skrattandes fortsätter de runt granen med de röda julkulorna. Någon av dem stöter imot granen och fastnar med den röda stickade tröjan. En kula faller. Den blanka ytan som innan visade spegelbilden av tvillingarnas leenden, spegelbilden av deras glada ögon, samma spegelbild faller nu mot marken. Samma spegelbild som för någon sekund sedan var en reflektion av verkligheten krossas mot parkettgolvet på ett ögonblick.

»Va fan håller ni på med? Nu får ni lugna ner er!« Han höjer rösten mot dem sekunden efter att kulan fallit i marken. Samma irriterande känsla som förut bekymrat honom smyger sig överraskande på honom. Den oförberedda känslan får honom att snabbt resa sig upp och slå näven i bordet. Glaset med sprit i klirrar till och ett sus av förvåning hörs denna gång runt matbordet. »Vad är det med dig?« fråser hon åt honom och drar ned honom på stolen. Samma tvillingar som förut sprungit runt otåligen och nervösa i väntan på en illusion står nu skamfulla och tysta bredvid varandra.

Utanför slår vinden upp snön mot husväggar och fönster. Snön ligger inte orörd längre, den ligger inte stilla och det finns inget vackert med den. Den slår mot fönstret och försöker skrika ut vad den har

att säga. Men innanför är det tyst.

Innanför sitter en obekväm familj som låtsats glömma av allting av det som hände för en halvtimme sen. Det pratas om ämnen som ingen bryr sig om. »När kommer tomten?«. Tvillingarnas röster darrar. Deras glada ögon är numera blanka av nervositet. »Kom« säger hon till honom medans hon drar ut honom i hallen, »Går du och hämtar dräkten?« Han tittar frågande på henne, »Jag tog inte med mig den, det skulle ju du göra.« säger han och viftar med handen så att spriten skvalpar ut ur glaset. »Fan, du är ju helt hopplös. Du får åka och hämta den. Nu.« säger hon med blicken fastkedjad på hans ögon, som nu börjar få svårt att fästa blicken. »Är du inte klok? Varför berättar vi inte bara för dom så att vi får den här skiten överstökad? Det är ju för fan snöstorm ute! Och dessutom har jag druckit.« Hon blickar bort mot tvillingarna som sitter vid bordet. »Du vet hur mycket det här betyder för dom, och även om du inte bryr dig så gör jag det, jag vill att de ska vara lyckliga idag« blir de sista orden hon säger till honom.

Utanför slängs dörren igen av en man. En man vars känslor inte längre består utav irritation eller obehag. En man som känner skuld. Snön vars skönhet och lugn inte längre existerar piskar honom i ansiktet och försöker med all sin kraft stoppa honom från att komma framåt. Han vadar fram genom snön som försöker hålla fast honom, som försöker få honom att förstå. Han sätter sig i sin bil. »Skönt« tänker han.

Tio minuter. Efter tio minuter är allting tyst. Lika snabbt som en julkula krossas, lika snabbt känner mannen ingen skuld längre, lika snabbt känner mannen ingenting. Snön har slutat kämpa, den ligger stilla, lika oskyldig som vanligt. Mannens slips matchar med hans kavaj som nu färgats röd. Stilla.

Innanför sitter en syster, tyst, i väntan på en främling. En fru väntar på en make. Två rastlösa tvillingar springer omkring, i väntan på en illusion.

Utanför ligger en man, obekymrad.

Innanför väntar en familj på ingenting.

ANDRAPLATS - GYMNASIET

FÖRFATTARE: AMANDA BRINKENIUS

ANSVARIG LÄRARE: STINA LINDÉN

SKOLA: HÄSSLEHOLMS TEKNISKA SKOLA, HÄSSLEHOLM

KLASS: INT1B

ÄLSKLING, HUR HAR DU DET I HIMLEN?

Älskling, hur har du det i himlen?

Kanske sitter du på en sportbar och dricker öl med min pappa? Kanske skriker du fortfarande av ilska när Milan ligger under och drar dig i håret när Zlatan missar mål? Eller om Färjestad förlorar i hockey? Kanske sitter du fortfarande och skryter om den där Roskilde-festivalen du var på -06 och fick träffa Guns N' Roses? Kanske sitter du och tittar på mig när jag leker med din son?

Det hoppas jag i alla fall.

Viggo saknar sin pappa. Varje dag frågar han efter dig. *När kommer pappa hem? Var är pappa?* Varje dag blir det svårare att svara. *Han kommer inte hem gubben. Pappa är i himlen nu.* Det är orättvist att jag fick så mycket tid med dig och han så lite. Det är orättvist att du skulle lämna världen bara ett par år efter han kom in i den. Det är orättvist att han bara kommer ihåg att du fanns, medan jag minns hur du luktade. Ibland önskar jag att det var tvärtom. Jag önskar att jag inte kunde minnas.

Det gör så ont. Bara tanken på dig river upp det lilla av hålet i mitt hjärta jag lyckats lappa ihop. *Varför du?* Det kommer jag aldrig att förstå. Jag kan fortfarande inte tro att du inte finns bredvid mig när jag öppnar ögonen. Dina kläder ligger fortfarande på golvet där du slängt dem, de luktar fortfarande som du. Din sida av sängen är orörd, inte ens Viggo får ligga där. Ibland när han har somnat går jag in och hämtar honom. Jag lägger honom i mitten och låtsas att allt är som det ska. Att du ännu finns och bara är på toa innan du kommer in och lägger dig hos oss igen. Ibland kan jag höra din röst ropa på mig från köket, eller källaren. Jag svarar också. *Ja älskling?* Jag går

sönder när jag inser att du inte kan svara mig. Mitt hjärta brister och allt jag lyckats behålla och skydda rinner ut på den kalla marken.

De säger åt mig att rycka upp mig, ta mig i kragen och göra något. Förstår de inte alls? *Jag saknar dig*. Jag saknar allting med dig. Ditt blonda hår som alltid verkade okammat och inte var mjukt förrän man kom riktigt nära. Dina ögon som alltid märkte om något var fel, som tröstade mig och *såg* mig. Världen är en outhärdlig plats utan dig älskling. Allting gör ont. Solen är alldeles för ljus och natten känns skrämmande ensam.

Jag såg *honom* för några dagar sedan, på rättegången. Han som tog dig ifrån oss. Han hade blont hår och dyra jeans. Ung var han också. Bara arton år. Han satt med ögonen i marken när åklagaren läste upp åtalspunkterna. *Rattfylleri, vårdslöshet i trafiken, vållande till annans död*... Han grät hela tiden men han kunde inte se det han hade förstört i ögonen. Han tittade inte på mig, eller på Viggo. Jag ville hata honom. Men jag kunde inte. Jag skyller inte på honom. Inte alls faktiskt. Jag skyller på spriten och hans kompisar som lät honom sätta sig i sin nya BMW och köra iväg. Förstöra våra liv. Hans kompisar satt bredvid. En kom fram till mig efteråt. Han var mörkhårig och hade ett hål på ena knät. *Om jag bara hade vetat... Skulle jag aldrig släppt iväg honom*. Jag ville skrika på honom. *Varför gjorde du det då? Varför lät du honom köra iväg när du visste att han hade halsat sin jävla sprit hela kvällen?* Men jag kunde inte. Jag är tom på känslor och på ord.

Viggo börjar snart skolan. Det är bara ett halvår kvar nu. *Jag klarar det inte utan dig*. Vi skulle stå där och se på, när han gick in i skolan med sin nya ryggsäck. Vi skulle ta emot honom efteråt och berömma honom när det gick bra och tjata på honom att göra läxor. Vi skulle se honom sluta grundskolan, hjälpa honom att välja gymnasie, se honom ta studenten, få ett jobb, gifta sig, få barn och bli kallade »mommo och moffa«. Jag skulle ge vad som helst för att höra din röst igen eller se dig skratta. Bara en gång till, så jag vet att du fanns och inte bara var min fantasi som spelade mig ett spratt. Bara så jag vet att du fanns.

Jag gråter inombords men utsidan visar ingenting.

Andreas läste en dikt på din begravning. »Begravningsblues« av W.H

Audens. Kommer du ihåg den, älskling? *Stanna alla klockor, stäng av vår telefon*. Kommer du ihåg när vi såg »Fyra bröllop och en begravning« i New York? *Klä duvorna i sorgflor på gator och torg*. Hur vi åkte skridskor och drack varm choklad, skrattade som om vi var de enda människorna i hela världen? *Han var mitt norr, mitt söder, mitt öst, mitt väst*. Kommer du ihåg det? Jag gör det. Du sa det då, för första gången. *Jag älskar dig*.

Jag har slutat dricka. Gått med i föreningar, klubbar, Don't Drink and Drive, VITA, och allt möjligt. Jag går i terapi, gruppterapi, psykoterapi, samtalsterapi. Vi får skrika ut våra känslor, skriva, gråta ut. Ändå känner jag mig bara tom. Jag kan inte skrika, för min röst försvann med dig. Jag har slut på ord, för de har tagits ifrån mig. Vet inte om jag ska skratta eller gråta, för jag har slut på gråt och skrattet finns där bara inte. Du lämnade mig med ett tomrum jag inte kan fylla. Hålet i hjärtat bli bara större och större. Det onda äter upp mig, bit för bit av mitt hjärta har det redan svalt. Min själ känns för stor, som ett skynke sveper jag mig i den, men ändå finns det bara mer och mer plats. Du har ju försvunnit ur den. Din frånvaro är överallt.

Dagarna är mörkare nu. Längre, kallare. På något sätt har all livslust försvunnit ur världen. I alla fall ur min. Det är snart jul. Första julen utan dig. Viggo frågade om det häromdagen. *Kommer tomten i år?* Jag svarade *Ja, varför skulle han inte göra det?* Då tittade din son på mig med sina åskmolnsögon. *Pappa är ju inte här, och jag vet att han är tomten mamma!* Jag läste in mig på toan och grät efter det. Att en femåring kan ha sådan klarhet i ett liv som ryckts bort under fötterna.

Ibland är allt bara svart. Då orkar jag inte längre. Vill helst bara lägga mig ner och följa efter dig in i döden. Då tittar jag på min son; vår son. En del av dig i en röd pyjamas. Vår lilla lintott. Då vet jag att du ändå finns, i oss. Du finns inom mig, inom Viggo. Du är här. Då mår jag lite bättre, och kan nästan känna värmen från solen. Kan nästan le åt minnena. Nästan.

Du finns alltid.
Jag saknar dig.
Jag älskar dig.

TREDJEPLATS - GYMNASIET

FÖRFATTARE: JOSEFINA ARVIDSSON

ANSVARIG LÄRARE: MIKAEL HOLMBERG

SKOLA: JOHN BAUER GYMNASIET, ÖSTERSUND

KLASS: IDB2009

SÅ LITE SOM BEHÖVS

Jag såg på kvinnan som satt bredvid mig, min mamma. Hon hade tårar i ögonen när hon tog min hand i hennes. Jag öppnade försiktigt munnen och försökte få fram ljudet hej. Mamma kollade på mig med sina blanka ögon, men svarade inte. Jag frågade senare var jag var och vad var det som hade hänt? Inget svar. Hennes från början lyckliga blick övergick ganska snabbt till en blick med rädsla i. Hon förstod inte vad jag sa. Försökt få fram något mer ord men inget som hon förstod. Jag blev förvirrad och helt omedvetet började jag ta ut min ilska och aggression genom att skrika.

Efter en och en halv månad öppnade han äntligen sina blåa ögon. Det kändes som tiden stod stilla när jag äntligen fick se hans ögon igen. Tårarna kom hos mig och jag tog genast hans hand och försökte höra om han kunde prata. Han började mumla någonting. Någonting som jag inte förstod. Han mumlade mer och kollade på mig och jag såg på honom att han var förvirrad och rädd. Han såg nog direkt att jag inte förstod vad han sade. Han började skrika rakt ut och hela han skakad. En sjuksyster kom in i rummet. Hon försökte lugna ner Erik, men han var helt förstörd. Hon gav honom lugnande och tog sedan med mig för att prata ostört. Hon informerade mig om koma och sa att Erik kommer att få det svårt att prata från början, då talförmågan lätt kan försämrans vid en långdragen koma, vilket hade hänt honom. De skakningar som han fick var för hans hjärna försökte att kontakta hans kropp, vilket var positivt och väldigt vanligt. Hon sade även att testerna som hade gjorts på Erik visade att han var ovanligt klar i huvudet.

Jag låg i sängen ganska länge, vet inte hur många dagar, men flera än ett par. Jag kunde mer och mer bestämma över fingrarnas och fötternas rörelse men talförmågan var fortfarande dålig. Min mamma var hos mig varje dag, dygnet runt. Hon pratade och sjöng mycket för mig. Det skulle tydligen hjälpa mig med någonting, vad, vet jag

faktiskt inte, men jag gillade hennes närvarande. Jag mindes fortfarande ingenting ifrån olyckan.

Dagarna gick. En dag visade mamma mig ett tidningsurklipp. »Tragisk bilolycka« läste jag som första rubrik. På bilden var det en sönderkrockad bil. Jag kände igen bilen, en röd Golf, min bästa kompis bil. Mamma läste vidare, »Våldsam avkörning, föraren troligen alkoholpåverkad«.

Månader efter jag slog upp ögonen på nytt, kunde jag röra mina armar och ben riktigt bra och jag kunde sätta mig upp i sängen utan någon hjälp. Jag kunde säga korta enkla ord så som ja, nej, hej. Jag hade börjat skriva meddelande till mamma så hon och jag började få tillbaka den kontakt som vi hade förut. Jag skrev till henne och hon pratade med mig. Hon frågade mycket om olyckan, vad det var som hände, men jag mindes inget. Allting var svart.

Sju månader efter tiden i koma hade jag fått komma hem och jag hade fått tillbaks mycket av mitt minne. Jag mindes mer och mer varje dag. Jag kom ihåg att jag och min bästa kompis skulle iväg på en fest på andra sidan av staden. Han skulle hämta mig med sin röda, nygamla bil, ungefär nio. Han var sen den dagen. Klockan tio körde han upp på vår uppfart och tutade vilt. Han öppnade dörren och jag hoppade in. När vi hade åkt ett tag så kände jag på mig att det var någonting som inte stämde. Han var ovanligt glad och hans bilkörning brukade vara ganska så lugn men inte idag. Det var först när han vände sitt ansikte emot mitt och sade något till mig som jag märkte vad det var. Jag kände lukten av alkohol. Någonting var riktigt fel. Jag försökte att be honom att stanna så att vi skulle byta plats men innan jag ens hade sagt klart meningen så var redan bilen påväg ut från vägen. En hård smäll och allting blev svart.

Erik, det vill säga jag, fick göra en lång rehabilitering men efter några år var jag helt återställd. Idag åker jag runt och hälsar på skolor och föreläser om min historia, visar hur lätt det är att allting kan gå snett och hur illa det kan gå med alkohol i trafiken. Gravljuset på min bästa kompis grav håller jag lysande, på så sätt finns han fortfarande kvar hos mig.

FÖRFATTARE: ANONYM
ANSVARIG LÄRARE: PERNILLA BERGLUND
SKOLA: KÄRRTORPS GYMNASIUM, STOCKHOLM
KLASS: SP1A

EN MANS NÖJE ANNAN MANS SORG

Kaffet som de fått av den vitklädda damen var ljummet och smaklöst. Hon gillade inte ens kaffe, ändå drack hon. Gång på gång lyfte hon den vinröda muggen i någon form av tvång. I greppet på sin svaga och darrande hand förflyttade hon den uppåt tills den nådde sitt mål. När de frasiga läpparna lagt sig runt dess kant, vinklades den hastigt bakåt för att tömma ut små delar av innehållet. Smaken brydde hon sig inte längre om. Egentligen brydde hon sig inte sig om så mycket just då. Utanför den tjocka fönsterrutan rörde sig de vitklädda gestalterna. Deras rockar fladdrade bakom dem i deras hetsiga jakt på det som påstods skulle hjälpa. Innanför den tjocka fönsterrutan låg han, omringad av de vita väggarna som lagrat så mycket smärta. De tjocka slangarna slingrade sig runt de ljusa, spåda armarna för att sedan anslutas till de blinkande och intensivt pipande maskinerna. Undan för undan vattenfylldes hennes ögon medan hennes underläpp började darra. Gång på gång smetade tårarna ut de konturer som hennes ögon försökte uppfatta. Hon försökte verkligen hålla det inne, för den lilles skull. Det gick inte. När det blev för jobbigt att hålla ögonen öppna, knep hon istället igen dem för att flyga iväg bland sina lönlösa inre monologer. Kunde hon ha förhindrat det? Var det kanske hennes fel? Oavbrutet gick hon igenom varje liten bit av dagen, plågsam som fin, för att finna svar. Dumheter egentligen, det visste hon. Tid för tankeverksamhet skulle komma, hon kunde inte låta bli.

Det var den första dagen på hennes semester. De båda sönerna hade haft skolavslutning på morgonen och var ständigt upplysta av glädje. Den traditionella middagen vid kvarterskroger var densamma. Tillsammans åt de med livliga diskussioner om hur sommaren skulle spenderas. Den äldste sonens uppmärksamhet gick som vanligt till den ständigt tjutande mobiltelefonen han fått i 16 års present. Skulle hon kanske låtit bli att tjatat på honom, kanske låtit honom ha den liggandes på bordet?

De destruktiva tankarna malde på. Djupare och djupare trängde de sig in i hennes hjärta.

Den tjocka, vita röken virvlade sig ut ur mungipan. Smekte med mjuka rörelser det långa skägget och flöt sedan ut i rummet. Ljusstrimlor som letat sig genom persiennerna gjorde den tjocka dimman till ett skådespel framför hans ögon, precis som varje fredagskväll. Precis som vanligt hade de nervösa tonåringarna ringt på förmiddagen och precis som alltid hade de intjänade pengarna gått till samma sak. Precis som alltid fick han möjlighet att glömma. Han hatade sig själv för att han sålde till dem. Någonstans där inne visste han att det var fel, men vad skulle han göra? Han blev tvungen.

Sedan han förlorat sin allra käraste, fanns det inte mycket glädje kvar i hans liv.

Ungdomarna som ringde om helgerna var ju för fan lika gamla som hans son skulle varigt, runt 15-16 år tänkte han... »Fan«, mumlade han och hällde sedan upp flaskans sista innehåll.

De kom överens om att de skulle höras under kvällen. En gång varannan timme skulle hon ringa och han skulle vara hemma senast klockan 2, inte en minut senare. Hon var orolig, som vanligt. »Hejdå!«, ropade han glatt och slängde igen dörren. Hon hann inte svara.

Han rusade ner för trappen och nästan hoppade ut genom den knakande porten. Försommarvärmen kom som ett slag i ansiktet. Han knäppte upp ytterligare en knapp på den nyinköpta skjortan och rullade upp den nedre kanten på sina shorts några varv. Alla från hans årskull skulle träffas nere vid parken och ikväll skulle de släppa loss totalt. Han och hans vänner hade planerat detta i evigheter. Spriten skulle hans vänner fixa. Han själv var ovan vid sådana saker men litade på att vännerna hade koll på vad de köpte. Det skulle bli den mest perfekta starten på sommaren, hade de sagt. Äntligen, tänkte han.

Nu började yrseln komma, äntligen.

I takt med att den gamla 60-tals lägenheten målades i regnbågens färger reste han sig ur den nedsuttna manchestersoffan. Med armarna utsträckta mot taket snurrade han några varv. Han var varm inombords. Efter en stunds stillastående gick han med vinglande steg fram till stereon.

»Du vet vad jag vill höra«, sade han och tryckte på play-knappen. Några sekunders pianospel följdes av en dånande sångröst.

»Jaag trivs bäst i ööppna landskap...« Ulf Lundells hesa stämma ekade i betongväggarna.

Det var hans absoluta favoritlåt och han försökte hänga med så gott han kunde. Låten tog honom tillbaka i tiden, han kände sig yngre. Han saknade frugan, den underbara doften av hennes hår. Han ville träffa henne och bara hålla om henne. Han brukade sakna henne ofta, men inte så här, dessa känslor var starkare. Han kunde inte vänta längre, nu var det dags. Han famlade fram genom lägenheten och ut till den trånga hallen där han fastnade framför den gamla byrån. Han stannade upp en stund innan han sedan hastigt drog han ut den översta lådan och tog fram två små piller, ett vit och ett rosa. Han lutade huvudet bakåt, kastade in dem i munnen och svalde. Han stoppade återigen ner handen i lådan. Efter en längre stunds letande hittade han nyckeln han letade efter. Det var länge sen han använde den men ändå kändes den så bekant, som en sorts vän. Han lade den i fickan, slängde igen dörren och möttes av en lång och skrämmande brant trappa. Inget kunde stoppa honom nu, tänkte han. Med ett konstant grepp om den runda ledstången snubblande han sakta ner till porten. Den gamla furu-porten kändes nästintill viktlös när han aggressivt tacklade upp den. Det var varmt ute och konstigt nog ganska tomt på folk. Han tog fram den gummiklädda nyckeln ur fickan, smekte den med sina svettiga fingertoppar. »Vart fan är du?!«, utbrast han. Han svepte blicken över parkeringsplatsen och försökte fokusera. Hans ögon gjorde inte som han ville, allt gick i slowmotion. Han var inne i den andra världen nu. Det hade börjat skymma och snart blinkade det till i de gamla lyktstolparnas glödlampor. Just då fick han syn på bilen, hans röda pärla. Han gick om kull några gånger i hans brådska fram till den. Väl sittandes i de svarta skinnsätena insåg han snart att det var värt allt slit. Han stoppade in nyckeln i tändlåset och vred om. Den startade på första försöket. Värmen steg ytterligare i hans bröst.

Nu var han på väg.

Han var varm inombords och log nästan konstant. Med raska steg gick de över parkens gräsmatta. I handen hade han den halvfulla glasflaskan som de båda med jämna mellanrum drack ur. De ville inte framstå som tråkiga framför tjejerna. Han hade aldrig träffat dem förut men hans vän intygade att de var snygga. Konversationen övergick snart från tjejer till innehållet i flaskorna. Hans vän berättade om mannen som köpt ut i centrum. Snäll gubbe, tänkte han.

De skulle möta tjejerna vid busshållplatsen för att sedan gå tillbaka till de andra. Han fixade snabbt till frisyren med de fumlande händerna. Han försökte få sin gångstil att se självsäker ut trots att han vinglade lite. De var nära nu. De unga tjejerna stod på andra sidan, uppsminkade och förväntansfulla. Han och hans vän tog ett steg ner för trottoarkanten, tittade på varandra och nickade. Inga ord behövdes, tjejerna på andra sidan av vägen var otroligt snygga. För att på något sett framstå som populär och eftersökt drog han upp mobilen ur sin byxficka och låtsades sms:a. Han hann inte se Volvon som kom störtande ner för gatan. Han hann inte höra tjejernas desperata skrik. Han hann inte agera. Plötsligt högg det till i hans mage, hans huvud smälldes emot den röda motorhuvun och allting blev svart.

Det blev aldrig ljus igen.

Tillägnad Mia Grufman (1976 – 1992).

Min syster jag aldrig fick träffa, du kommer alltid att finnas med oss.

FÖRFATTARE: GABRIELLA ANDERSSON
ANSVARIG LÄRARE: MARIANNE WIND
SKOLA: PERSTORPS GYMNASIUM, PERSTORP
KLASS: PGSM 15

SKILLNADEN MELLAN EN DRÖM OCH MARDRÖM ÄR HÅRFIN

Tårarna rinner stillsamt ner för hennes kinder när hon böjer sig fram och försiktigt tänder det vita ljuset vid gravstenens fot. Lågan fladdrar oroligt, precis som om den funderar på om den ska ge efter och låta sig släckas av den kalla blåsten, eller om den ska kämpa för att överleva. Den verkar välja det senare och lågan börjar med ens brinna stadigt. Kvinnan ryser till, lågan påminner henne om anledningen till att hon står här, att det är hennes kära och inte hon som nu ligger nerbäddad i jorden i en evighetslång sömn. Hennes tankar far tillbaka till den där natten, natten som började som en dröm, men slutade som en mardröm.

Stjärnorna avtecknar sig mot den klara himlen och stillsam musik hörs från hörnet av restaurangen. De sitter vid ett runt bord lite avsides från alla andra i restaurangen och vem som helst som tittar på dem kan se att de betyder allt för varandra. Ingen av dem kan göra något annat än att romantiskt se den andra i ögonen.

Hand i hand går de ut från restaurangen och mot bilen. En Audi TT står och väntar på dem på parkeringen. Den silvriga lacken speglar sig mystiskt i månlyusets sken, som samtidigt bildar skuggor över den halvfulla parkeringen. Han sätter sig i förarsätet och hon slinker in genom passagerardörren. Fortfarande kan de knappt slita blicken från varandra, och trots kylan är det är ingen av dem som fryser.

Bilen går tyst på vägen, och förutom lyktorna på bilen är det bara månlyuset som lyser upp vägen de kör på. Inte en levande varelse syns till, de verkar vara helt ensamma. Under kvällen har de firat, idag har de varit ett par i två år och när de kommer hem har han planerat att ge henne beviset på att han vill spendera resten av sitt liv med henne, i innerfickan på kavajen ligger nämligen en ring. Men det vet inte hon om, inte ännu.

Då och då möter de en bil, då och då kör någon om dem. Audins däck smeker tyst vägen under den lugna färden. En lång rak väg breder ut sig framför dem och med ens ser både de att en mötande bil dyker upp på andra sidan den vita, streckade linjen. Ingen av dem hinner reagera innan den mötande bilen plötsligt vinglar till, byter sida av vägen och istället kommer rakt mot den lilla bilen. Han försöker vāja undan, men trots att Audin är liten är vägen alldeles för smal för att två bilar ska kunna mötas, speciellt när en av dem vinglar fram och tillbaka på vägen. De ser på varandra och plötsligt verkar allt gå alldeles för snabbt, »Jag älskar dig« är det sista hon ser att hans läppar formar, sedan smäller det. Metall mot metall, glas som splittras, och sedan brinner det. Inuti henne brinner det, smärtan är ohygglig, men allt hon kan tänka på är honom. Han är hennes allt, han är hennes liv.

Långt om länge hörs ljudet av sirener, ljudet av räddning. Det brinner fortfarande i hennes kropp, det gör ont överallt och något inuti henne har gått av, det är det som brinner mest. Från huvudet rinner något varmt ner och gör henne blind på ena ögat. Blod, överallt finns det blod. Lukten av det gör henne illamående och hon måste kräkas, först en gång, sedan en gång till. Någonstans långt bort hörs en mansröst som ropar »Skynda er! De är fastklämda och en ser ut att vara allvarligt skadad, jag tror att han är medvetslös, men den andra verkar ha klarat sig hyfsat bra, hon har ögonen öppna.« Skadad? Ambulanspersonalens röster ekar inom henne, han är skadad, medvetslös. Det gör ont inuti henne, nästan mer ont än branden i benet. Sedan svimmar hon och allt blir svart.

Runt om henne är allt vitt. Sjukhusvitt. Från hennes arm hänger en slang med en genomskinlig vätska i, och hon kan höra ett regelbundet pipande från en apparat bredvid sängen. Till vänster kan hon se att det står en gestalt, men hon kan inte urskilja om det är en man eller kvinna. Hennes öga har svullnat igen. »Välkommen tillbaka, vi trodde nästan att vi hade förlorat dig, men du kämpade verkligen för att hålla kvar och överleva, tyvärr hade inte din vän lika mycket tur« Det är en kvinnorröst som talar till henne, en mjuk röst som verkar snäll. Hon ser sig sökande omkring med sitt friska öga, och tittar sedan med en frågande blick på sköterskan bredvid sig. »Jag beklagar sorgen.« Hon försöker att minnas, och med ens kommer smällen tillbaka, men det är inte den som ekar inom henne. De tre små orden mässas inuti

hennes huvud. »Jag älskar dig« lyder de. Tårarna rinner sakta ner för hennes kind. Den vänliga kvinnorrösten fortsätter; »Han dog direkt, så han led inte. Polisen står här utanför och vill gärna prata med dig, de har väntat väldigt tålmodigt på att du skulle vakna.« Samtidigt som hon säger det kommer två polismän in genom dörren. De är båda iförda blå uniformer men deras hölster saknar pistoler.

De sätter sig i vars en besöksstol och förblir tysta till dess att sköterskan har lämnat rummet. När dörren är stängd tar den äldsta av dem till orda; »Du har tur som överlevde, bilen är totalkvaddad, och det var något fel på er airbag så därför löstes den inte ut som den skulle.« Hon nickar så gott hon kan, för att visa att hon förstår. »Om det på något sätt hjälper så kommer han som körde den andra bilen att åka dit för grovt rattfylleri, han hade 1.1 promille i blodet när han undersöktes efter smällen. I övrigt mår han bra.« Tårarna fortsätter att rinna längs med hennes kinder. Polisens röst låter mest som en svag viskning långt borta, hon försöker att minnas hans ansikte, hans underbara ansikte, men hon hinner inte mer än att försöka få fram den djupa blicken i hans ögon, innan den andra polisen avbryter hennes tankar. »Vi hittade den här i hans innerficka, vi antog att du nog ville ha den. Ditt namn är nämligen graverat inuti.«

I sin hand håller han hennes framtid, hennes liv och hennes öde. I handen håller han en ring, en ring som skulle symbolisera deras liv tillsammans, ett liv som nu är borta för alltid. Hennes älskade var död på grund av någon som drack och sedan körde. Hennes älskade var död på grund av att en man chansade och satte sig berusad i bilen. Hennes älskade var död, och med sig hade han tagit hennes framtid, den framtid hon alltid drömt om.

FÖRFATTARE: SANDRA HEDBLÖM
ANSVARIG LÄRARE: MONICA FOGELSTRÖM
SKOLA: S:T ESKILS GYMNASIUM, ESKILSTUNA
KLASS: MP2, TEXTKOMMUNIKATION A

SORGEN ATT FÖRLORA EN VÄN

En tanke. En tanke om en dröm att kunna bygga sitt liv kring. En längtan om att någon dag få kunna vara stolt över sig själv för att man åstadkommit det man ville i livet. Den där sköra tråden som kallas liv, som kan brista på en sekund. Människokroppen är i princip densamma, en hård krock och så kan även du gå sönder, slitas i delar och helt plötsligt är din dröm inte längre verklig, dina framtidsvisioner och det som en gång kallades liv inte längre i dina händer. Hur ska man kunna klara av att ta farväl av någon som står en nära? Att kunna acceptera att denna person faktiskt är död, inte längre finns kvar.

Känslan av tomhet som tar över kroppen när saknaden blir för stor att hantera. Klumpen i halsen som vägrar att försvinna när du blickar tillbaka på minnena, allt det fina som en gång fanns där men som nu är borta för alltid. Hatet som ständigt spökar på natten, som smyger sig in djupt i dina drömmar. Bara tanken av detta slog mig sönder och jag fastnade någonstans i andetagerna mellan dröm och verklighet när jag satt hemma i mitt rum och bad till gud att min vän skulle klara sig.

Det var exakt ett år sedan det hände och jag minns det så väl, kan aldrig glömma den där sena sommarkvällen i juli när jag och min bästa vän Hanna gjorde oss i ordning på morgonen för att sedan bege oss ut i det varma sommarvädret. Solens strålar värmde oss när vi gick där på gräset, på väg till stranden för att ta ett dopp i havet. Vi var ute i princip hela dagen på stranden och njöt av livet, pratade om drömmar och vad som skulle hända närmast. Det var den bästa dagen på länge och jag minns att jag var så lycklig, båda var så lyckliga i varandras sällskap.

Dagen gick så fort och vi glömde bort klockan och insåg snabbt att det var dags att bege sig hem igen. Hanna och jag brukade alltid göra varandra sällskap men den här gången skiljdes vi åt eftersom hon skulle möta en kompis på vägen. Vi började packa ihop våra saker och gick sedan till kiosken som låg några meter bort. Hanna skulle

möta sin kompis där så jag sa hejdå till henne, tog tag i min väska och började sedan gå därifrån. Jag gick långsamt över vägen och hade hunnit en bit bort. Plötsligt hörde jag en bil som körde i hög hastighet, därefter en väldigt högljudd smäll och människor bakom mig som skrek. Jag vände mig hastigt om och såg att bilen hade åkt av vägen, rakt in i kiosken på den platsen Hanna stod.

Jag började skrika hjälplöst och sprang så fort jag kunde emot bilen, men Hanna syntes inte längre till. Hjärtat stannade upp för en sekund och tårarna rann ner för mina kinder. Det stod väldigt mycket människor kring den krockade bilen i väntan på ambulansen. Hanna låg fastklämd under bilen och föraren en bit bort. Jag grät hysteriskt och bad för att min vän skulle klara sig. Ambulansen kom efter bara någon minut och de lyckades dra ut Hanna, hon blödde väldigt mycket och var nu medvetlös. Har nog aldrig varit så rädd i hela mitt liv. Det var så hemskt att se henne ligga där, kände sådant hat gentemot den personen som faktiskt gjort såhär mot min vän, min bästa vän.

Veckorna gick men Hanna hade ännu inte bätrat sig, hon låg fortfarande i koma på sjukhuset. Jag var och hälsade på henne några gånger trots att det var väldigt svårt att se henne ligga där. Läkarna sa att hon förmodligen skulle få göra det länge men att det inte fanns några garantier att hon någonsin skulle vakna upp igen. Mitt hjärta frös till för en sekund och tankarna snurrade runt i huvudet. Skulle jag mista den personen som betydde mest för mig? Det var inte rättvist. Det enda jag kunde tänka på var att killen, han som orsakade krocken höll nu på att repa sig efter sina skador. Det hade även nu framkommit att han körde full. Skulle min vän nu få behöva betala för hans misstag? Skulle hon få sitt liv taget ifrån sig bara för denna kille valde att köra full, valde att riskera att köra på någon? Det var inte rättvist, det är det fortfarande inte.

Min vän klarade sig inte. Jag fick samtalet bara några månader efter hon lades in på sjukhuset. Läkarna sa från början att det var en sådan liten chans att Hanna skulle vakna upp igen, men jag vägrade tro på det. Jag var säker på att hon skulle klara sig, hon var alltid så stark och hade sådan vilja till att kämpa in i det sista. Det vet jag även att hon gjorde den här gången, men det räckte inte hela vägen.

När jag tänker tillbaka på den där förskräckliga kvällen på badstran-

den mår jag lika dåligt som jag gjorde då, just i det ögonblicket allt hände. Har fortfarande mardrömmar, drömmer att Hanna kommer tillbaka till mig och att vi umgås som vi brukade göra. Drömmen tar mig tillbaka till den där underbara dagen på stranden då livet var något fint, något värdefullt. Idag tycker jag inte längre så, i alla fall inte på samma sätt. Jag blev berövad en vän, en livskamrat och jag kan inte annat än att sörja henne, varje dag.

FÖRFATTARE: ERIK PETERSSON
ANSVARIG LÄRARE: FREDRIK LINDEMALM
SKOLA: EKSJÖ GYMNASIUM, EKSJÖ
KLASS: TE09

EN SKUGGA I MÖRKRET

Jag kommer aldrig glömma den natten. Vi hade festat, vi hade druckit, jag var berusad. I det tillståndet jag var visste jag ändå vad som var rätt och fel. Jag trodde jag hade kontroll över situationen. Dessa naiva tankar fick mig inte bara att bli av med allt som betydde något för mig, de inte bara förstörde mitt liv och min framtid, de fick även ett barn att förlora sitt. Ett oskyldigt barn!? sa Rickard argt och sorgset. Trots att det hade gått nio år och han hade berättat i stort sett samma sak hundratals gånger, var smärtan lika stark som om det hade varit igår.

Den kvällen hade de mer festat som vanligt, men den delen var som bortglömd. Han kom ihåg det mesta av vad som hänt, men det han känt var helt bortglömt. Färgerna i minnet tycktes ha bleknat, hela kvällen mindes han som en sorglig färd emot vad som skulle hända. Han mindes telefonsamtalet till Anna, en tjej som han då varit intresserad av ett tag. Han hade undrat var hon var. Svaret han fick stod som inristat i hans minne: »Jag är hemma, men Rickard, snälla, jag hör att du är full, kom inte hit!« hade hon sagt allvarligt, med ett tonfall som inte lämnade utrymme för missförstånd om att det kunde vara ett slags spel. I hans berusade tillstånd hade han sagt att han hade kontroll, att han visste vad han gjorde. Anna hade blivit arg över hans patetiska självsäkerhet och hade till slut sagt, inte bara allvarligt, utan argt, nästan hotfullt: »Rickard, om du respekterar mig, kom inte hit!« Sedan hade hon lagt på.

Trots att han till och med blivit tillsagd att inte åka dit hade han gjort det ändå, vilket gjorde hans sorg djupare, ilskan mot sig själv starkare. Ilska var inte ett tillräckligt ord som beskrev hans känslor. Hat, han kände endast hat mot sig själv efter den kvällen.

Trots varningen hade han tagit nycklarna, gått ut i den mörka, kalla vinterkvällen, då snön föll, och startat bilen. Han mindes att han

var arg över att hon inte trodde att han kunde kontrollera sig själv, och han mindes också att han kände en lust att bevisa att han var kapabel till att göra saker, att bevisa att han klarade det. Även dessa känslor hade flagnat, och gradvis övergått i sorg och var nu en del av den sorgliga färden. Han hade kört iväg, kört över hastighetsgränserna. Han mindes självgodheten, hur han var övertygad om att han visste vad han gjorde. Han mindes att han vred på ratten, medveten om vänstersvängen, men den höga hastigheten hade fått bilen att fortsätta glida framåt, tills däcken slog i trottoarkanten. Han mindes förvåningen av att inte förstå vad som hände, varför han roterade i luften. Det sista han mindes innan det svartnade var hur han vände huvudet åt höger och såg den unga flickan. Även på de få millisekunderna han kunde minnas av flickan, kunde han minnas hennes livrädda ansiktsuttryck.

Som så många gånger innan kände han en tår rinna nerför kinden. Rickard tog ett djupt andetag och fortsatte: »Efter den natten förändrades allt. Nästan direkt när jag vaknade på sjukhuset fick jag veta att jag hade kört ihjäl barnet. Jag förstod inte att det var sant, jag blev chockad och förvånad antar jag. Polisen sa att det skulle tas till domstol och att de skulle komma förbi senare. Så fort polisen gått ut så kom några kompisar in, jag minns inte vilka, eller vad de sa. Jag minns bara att det kändes obetydligt, som att världen hade förändrats. Det kändes som att jag såg mig själv ligga där nere, som att min själ hade lyft från kroppen. Det var inte förrän mina föräldrar kom in i rummet jag kom tillbaka till verkligheten, då allt slog mig, allt som hade hänt. Jag hann inte säga något till mina föräldrar innan jag började gråta.« Rickard böjde ner huvudet och stirrade ner i bänkskivan. Han fortsatte med resten av historien, hur han hade försökt kontakta Anna, utan resultat, varje gång hon såg honom vände hon om. Rickard hade aldrig mer hört hennes röst sedan det telefonsamtalet. Han spendera de första veckorna i sorg och självömkan, innan det övergick i självhat.

När Rickard suttit tyst ett tag drack han upp det sista glaset whiskey, betalade för sig och sa till bartendern: »Jag kommer i alla fall inte köra ihjäl någon mer.« Och för första gången på kvällen hörde man Rickard skratta, om än ett glädjelog, ihåligt skratt, innan han tog ett stadigt grepp om hjulen och rullade ut från puben.

Den kyliga vinden slog emot hans ansikte så fort han kom ut. Rickard log åt att snön hade börjat lägga sig, åt att han skulle få det besvärligt ännu en vinter. Det tunna leendet försvann snabbt och han anlade sin vanliga, gravallvarliga min. Han höjde blicken från marken och såg att det lyste i en butik längre bort på gatan. Han började rulla mot butiken och kände en oväntad stöt då han rullade nedför trottoarkanten. Han föll framåt, men lyckades få en hand emot ett hjul och hindra fallet. Han hade väntat sig att båda händerna skulle stadgat upp honom, men kvällens företeelser hade försvagat hans balanssinne. Han fortsatte emot butiken, och såg att det var en blomsterbutik.

När han åkte in i butiken såg han en stor kruka med rosor i ett antal olika färger, innan det kom en ung kvinna, knappt tjugo år, och sa åt honom att de hade stängt.

»Jag måste ha en bukett med gula rosor« sludrade Rickard desperat och slängde sin plånbok framför kvinnan och rullade förbi henne mot kukan.

Om det berodde på att kvinnan kände whiskeydoften eller om det var för att hon visste att det bara fanns ett sätt att bli av med mannen, så gick hon ändå och gav honom en bukett med gula rosor. När hon skulle ge tillbaka hans plånbok, slängde han tillbaka den på golvet och rullade ut.

En halvtimme senare befann sig Rickard på den plats han så väl kände igen. Om han så hade varit blind skulle han kunnat leta sig fram mellan alla stenar, som låg placerade framför den lilla isbelagda sjön. Han kände igen känslan av att rulla över varje rot, och visste exakt hur långt han skulle åka på grusvägen innan han skulle svänga av.

Han befann sig framför stenen som var formad som Musse Piggs huvud. Än en gång gick han igenom scenariot som hemsökt honom i alla år sedan den hemska kvällen. Han tänkte på det han fått veta om flickan efter att hon dött. Han mindes varenda detalj, hennes kärlek till tecknade filmer, hur hon brukade sitta och rita med kritor på gatan, att hon alltid var först ut att åka i pulkabacken och först med att bada på våren. Rickard kände hur tårarna hejdlöst

rann nedför kinderna, både av sorg och av hat. Han mindes flickans föräldrars sorg efter att hon dött. En gång, sex år efter olyckan, skulle han besöka graven, men innan han kom fram hörde han en gråtande människa där, vilket inte var ovanligt. När han kom närmare flickans grav såg han att det var flickans mamma som satt på knä framför graven, med en nalle i handen. Hon grät okontrollerat och snyftade fram endast ett ord: »Varför?» Hon hade tryckt nallen mot sig och inte lyckats förmå sig att släppa den. Han hade själv backat, åkt iväg och kommit tillbaka dagen efter, av rädsla för att möta flickans mor på gravplatsen.

Rickard släppte blombuketten framför gravstenen och började rulla mot sjön. Tårarna rann fortfarande, men man såg inget annat än hat i hans ögon.

»Varför?» skrek han med all sin kraft. Han kände hur han höll på att kräkas, men lät sig inte kasta upp. Istället fortsatte han skrika ut i luften: »Varför ligger hon här och inte jag?!«

Han hade kommit till sjöns utkant. »Varför fick jag fortsätta livet? Visa mig varför!« Utan att tveka körde han ut på isen, och rullade mot sjöns mittpunkt. Han kände att han inte kunde fokusera blicken, och hörde självfallet inte isen knaka då han gled över den.

»Visa varför jag och inte en oskyldig flicka fick behålla livet!« skrek han i vrede, både mot sig själv, och mot den somliga kallar Gud. I sin vrede tryckte han ur sig själv ur rullstolen, i hopp om att få bli liggande på isen tills någon kom och kunde ge honom ett svar varför han levde.

Förvåningen över att inte känna smärta i huvudet då det borde ha slagit i isen var stor. Några tiondelar senare insåg han att han var under vattnet. Panik steg inom honom och han kämpade för att pressa sig uppåt. Trots att han inte kunde använda sina ben lyckades han till slut simma uppåt. När han äntligen nådde ytan slog något hårt emot hans huvud och han förstod att det var isen. Efter att ha simmat i en minut orkade hans armar inte lyfta honom uppåt längre och han sjönk mot botten. Det sista Rickard tänkte var de två orden han inte hade yttrat sedan han kört ihjäl flickan: »Förlåt mig.«

FÖRFATTARE: NATALIA FOGELUND
ANSVARIG LÄRARE: ETHEL SAHLIN
SKOLA: GÖTEBORGS HÖGRE SAMSKOLA GYMNASIUM
KLASS: 1D

ATT ÖVERLEVA

Minuter blev till timmar, timmar blev till dagar och dagar till månader. Trots detta så kändes det som om jag var fast i en parallell verklighet eller en mörk mardröm som jag när som helst nu skulle vakna upp ifrån. Liggandes vid sängen fann jag mig trumma med fingret på det vita lakanet. Rörelserna följde ljudet av klockslagen som en tickande mina som när som helst skulle detonera. Men det var redan försent. Jag hade trampat på minan för längesedan. Nu vägrade jag släppa taget. Rädslan att förlora allt höll på att äta upp mig inifrån.

Dagen då olyckan inträffade var vi på väg hem från en lyckad välgörenhetsinsamling på Lidingö. Champagnen hade flödat den kvällen men pappa bestämde sig att köra trots möjligtvis ett glas för mycket. Mamma hade på sig en svart spetsklänning med håret uppsatt i en klassisk bulle. Hennes blonda hår tycktes glänsa i de förbipasserande gatlyktorna. Min syster sov som en ängel lutad mot bilrutan. I handen höll hon sin turnalle, som definitivt hade ett par år på nacken, vilket var tydligt då den saknade ett öra som Hugo, vår hund bitit av strax innan vi fick avliva honom.

Jag vaknade med ett ryck då sjuksköterskan kom in i det kala rummet. Det ekade här inne. Mitt enda egentliga sällskap tycktes vara döden som hade följt mig titt som tätt de senaste två månaderna. Han hade varit där när jag gick över övergångstället. Där när jag halkade i duschen, och där när jag hade råkat lämna spisen på för länge. En känsla av att även jag skulle dött den natten spred sig i min kropp. Men jag vägrade att ge upp. Inte än.

- Hur är det med henne? Lyckades jag få ur mig.
 - Det blir tyvärr inte bättre, svarade sjuksköterskan med en inövad mekanisk ton. Det var självklart att det inte var första gången.
 - Du måste försöka att sova lite, du ser så blek ut Johanna.
- Det gick dock inte att sova. Varje gång kom minnena tillbaka för

att hemsöka mig. Jag kramade om mammas hand och började undra om hon drömde och vad var det i så fall hon såg? Låg hon på en klöveräng under en varm sensommardag, viskade vinden mitt namn i trädskronorna, var hon lycklig eller ville hon hämnas?

Mannen som körde bilen den natten levde fortfarande. Att intala sig själv att det var en olycka och inte ett mord blev svårare ju längre tid det gick. Allt jag kunde se framför mig var den mörkröda volvon som körde rakt emot oss på fel sida av vägen, och pappa som förgäves försöker svänga undan i sista sekund. Därefter kraschen. Ett ljud av bromsande däck och röda ljus. Inga skrik, inga poliser, ingen som kommer och hjälper en. Bara sönderkrossat glas och tillknycklad metall överallt. Sedan blev det svart. Men jag vaknade. Någon hade ringt ambulansen men det var redan försent. Den mörkröda bilen hade försvunnit ur sikte. Polisen lyckades senare få tag på föraren. Den onyktra nittonåringen hade kört in i ett träd fem km från olycksplatsen. Han fick fyra års fängelse. Jag skulle aldrig få min familj tillbaka. Den dagen slutade jag tro på rättvisan.

Följande vecka passerade revy inom ett ögonblick. Snabbt som vinden hade gammal släkt och vänner samlats för att sörja de bortgångna. Deras ord tycktes tomma i mina öron. De hade aldrig ägnat sig åt en tanke om oss, men nu, när arvet skulle delas ut, cirklade de som gamar kring ett döende kadaver i hopp om att få ta del av priset. Jag äcklades av deras kommentarer och viskningar bakom ryggen. Värst var Maj-Britt, min mammas fisförnäma, själviska syster som inte alls tycktes nöjd av att ha mig hemma hos sig. Allt hon egentligen brydde sig om var checken i slutet av varje månad. Jag hade inte längre något hem. Endast ett ekande hus, tömt på all själ och kärlek. Därför låg jag, dag som natt och höll kvar i allt som fanns kvar. Men lukten av hembakat och lillasystemens skratt tycktes blekna mer och mer.

Den 18 augusti, samma dag som jag skulle börjat i skolan stängde de av mammas respirator. Jag satt hjälplöst och såg på skärmen när ljudet av hjärtslagen sakta dog ut. Rummet fylldes av tystnad. Det var inte längre möjligt att hålla tårarna tillbaka. Jag började springa, men jag hade inget mål. Allt jag önskade var att världen skulle stå still för ett ögonblick. Hur skulle livet någonsin förbli detsamma efter allt detta? Plötsligt insåg jag var jag var på väg. Det kändes logiskt för

tillfället. Jag började närma mig min slutdestination.

När jag kom fram till den gamla, ödsliga bron var det folktomt. Vattnet forsade dundrande fram och strömmen tog med sig allt i sin väg. Jag klättrade långsamt över det bruna, ruttna staketet och böjde mig fram. Precis när jag skulle ta steget gav räcket jag höll i vika. Tungt som en sten föll jag ner men lyckades i sista sekund dra mig upp med hjälp av en hängande gren och min vilja att överleva. Liggandes på den hårda marken fann jag mig själv le. Något som jag inte hade gjort på länge. Jag var inte redo för att dö. Det fanns oändligt många saker som jag aldrig hade gjort. Den dagen bestämde jag mig att börja leva för stunden. Det hade krävt två nära dödenupplevelser men tredje gången gillt sägs det. Jag reste mig upp och började röra mig tillbaka, men mot framtiden, för att göra min familj stolt.

UNGDOMARS TANKAR OCH ERFARENHETER KRING ALKOHOL OCH DROGER I TRAFIKEN

E-post: info@prataomalkohol.se, ddd@trafikverket.se
Internet: www.prataomalkohol.se, www.trafikverket.se/ddd
Telefon: 08-410 214 64
Produktion: Sprit- och Vinleverantörsföreningen, Sveriges
Bryggerier och Trafikverket
Projektansvar: Kunskapskraft & Media™, www.kkm.se
Design: Jesper Skoog Design, Brinner AB
Tryck: Intellecta
Första upplagan, 2011, Stockholm
ISBN: 978-91-633-8065-5

Projektet Prata om Alkohol är namnskyddat och tillhör
Sprit- och Vinleverantörsföreningen i Sverige.
Kopiera gärna material för undervisningssyfte.
Ange gärna källan om detta inte framgår av materialet.
Kopiering för komersiellt syfte är förbjudet enligt lagen
om upphovsrättsskydd.

Detta års novelltävling och novellsamling genomförs och
produceras i samarbete med Don't drink & drive, Trafikverket.

